

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 :
Negyedévre ———— 6 :
Egy órára ———— 2 :
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 60. szám.

Csütörtök, március 12.

A városok és az adóreform.

— március 12.

Röviden hirt adunk már arról, hogy az ország városainak képviselői értekezletet tartottak, hogy a készül adóreform kapcsán hogyan lehetne segíteni a városok egyre súlyosbodó s hovatovább elviselhetetlen terhein.

Az értekezlet a városok terheinek orvoslására nézve persze nem lehetett döntő, de alkalmas arra, hogy a kormányt a városok javára teendő intézkedésekre serkentse s alkalmat nyújtott arra, hogy a miniszterelnök kifejtse a kormány álláspontját a városok fölsegítésére nézve.

A miniszterelnök maga konstata, hogy a városok és községek terhen segíteni kell, mert az az alap, hogy ma pótdadók fedezzék szükségleteiket, fenn nem tartható. Foglalkozott a kormány azal a kérdéssel, hogy egyforma eszközzel segítsenek valamennyi községen. Egyforma eszközt valamennyi községre alkalmazhatónak nem tart, mert több község van, ahol nincs községi pótdadó, másfelől vannak községek, ahol aránylag nagy a pótdadó. Valamennyi községnél igen nagy terheket ró a községekre az előjáró fizetése és különösen a jegyzők fizetése és amit meg kell oldani, az orvosoknak a fizetése. Ezért a kormány abból a szempontból indul ki, hogy ezeket a legterhebb kiadásokat igyekezik levenni a községek terhérről. Második szempont az, hogy a községeket nagyobb mértékben participálja a fogyasztási adókban, sőt az új javaslatban vannak bizonyos kategóriájú községek, melyeknek bizonyos közvetett adószedési jogát is megengedik. A kis- és nagyközségek adózásában nyilvánuló aránytalanságot itt s. m tudja a kormány kiegyenlíteni és ezért a költségvetésbe egy nagyobb összeget kell felvenni, amelyet a

belügyminiszter a községek terheinek enyhítésére kell, hogy bocsásson.

Kijelentette a miniszterelnök, hogy a városokon a fogyasztási adókban való nagyobb participáció útján igyekszik segíteni és ezt kapcsolatba kívánja hozni a fogyasztási adóknak most folyamatban lévő reformjával is. Ami azt illeti, hogy mikor kívánja tárgyalni az adóreform-javaslatokat, az nem tőle függ, hanem erre az országgyűlési tárgyalások a döntők. Vannak egyes érdekelt körök, amelyek nagyon is megnyilatkoztak, de ma is vannak érdekkörök még, amelyek nem mondták meg kívánságukat és kénytelen felkérni az illető érdekköröket, hogy terjesszék elő nézeteiket. A javaslatokban a versenyképességre is tekintettel kell lenni. Hogy mikor fogja az érdekelt körökkel a javaslatot letárgyalni, nem tudja, de kívánja, hogy még ez év folyamán tárgyalja azt a képviselőház.

Mint ismeretes, a városok helyzetének rendezésére irányuló mozgalomban fölmerült az a kívánság, hogy Poroszországgal mintájára, az állam a községi adót engedje át a községeknek.

Erre nézve a miniszterelnök azt mondta, hogy aki tekintetbe veszi, hogy a 200 millió adójövedelemből körülbelül 120 millió esik a hozadéki adókra és 80 millió a személyi adókra, melyeknek egy része most a minimálumok és mentesítések folytán elesik, be fogja látni, hogy ez lehetetlen, mert az állam financiáit alaposan megzavarná. A számítás, amit csinált, nem illuzórius.

Különben a kormány a községek háztartásának rendezéséről az adóreform életbe léptetése előtt gondoskodik. Ha a javaslatokat ebben az esztendőben letárgyalhatja a képviselőház, akkor 1911-ig nem léptetheti életbe, mert legalább két esztendei gyakorlatra föltétlenül szükség van. A vá-

rosok első kérdése, hogy mennyivel lesznek megterhelve az adóreform által, meg lesznek-e tulságosan terhelve, hogy aránylik az ő megterhelhetőségük a mások megterhelhetőségéhez. A másik kérdés pedig, hogy miként segíthetünk a városok bajján.

E kérdések tanulmányozására az értekezlet a miniszterelnök indítványára két bizottságot küldött ki, amelyek hivatva lesznek megfelelő javaslatokat tenni.

Az értekezletnek eredménye tehát egyelőre csak az, hogy az előkészítő munkálatokat a városok helyzetének szanalására megtegye, de mivel a kormány elismeri, hogy a helyzetükön segíteni kell és akar is, remélhetőleg mihamar látszatja is lesz a segítségnek, amiben azonban a legfontosabb az lenne, ha gyorsan jönne.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 8 órától kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken délután 15 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

Március 16. Városi közgyűlés.

Március 20. Tüdővészellenes egyesület közgyűlése.

Április 2., 3. Gyermekeknap.

Április 11. Jótékony nőegylet közgyűlése.

Április 13. Közig. bizottsági ülés.

Március 15.

Mint már jeleztük, a nagybecskereki kaszinótársulat március 15-ikének idai hatvanadik évfordulóját lelkes ünnepéggel üli meg. Az ünnepre az előkészületek serényan folynak, úgy hogy előreláthatólag magasztos nap lesz az idai március 15-ike Nagybecskereken. Az ünnepre a kaszinótársulat a következő felhívást bocsátotta ki:

A „TORONTÁL” tárcája.

Szemem fénye.

Elhorult a szemem fénye,
Arny borítja lelkemet,
Távol édes otthonomtól
Töltöm most az időmet.

Várom, várom azt a percet,
Mikor újra fölvilan
Boldogságom letűnt fénye,
S' új reményem fölvilan.

Mikor a könyfátyol oszlik,
Bánat köde tova száll
S hosszú sötét éjjel után,
Fényre derül a homály.

Aldott lesz a mester keze,
Melyet rokonszenv vezet,
Vissza adja szemem fényét,
Földérii életmet.

Visszatér majd munkakedvem,
Nem boldogok majd kedvtelen,
Számálva az órák sorát
Örömtől idegen.

Othonra találok ismét
Jó szíveknek körében,
Visszanyerve szemem fényét
Életparom szemében.

Budapest, március 9.

Dr. Klein Mór.

A cár csókja.

A kerületi rendőrbiztos, mivel néha együtt ültem a kávéházban, egy este hírlapot adott a kezembe s megjelölt egy napírt, hogy olvassam. Mindössze három banális sor volt és így szólt:

„Egy Barant András nevű munkás ma délután rájött a feleségére és súlyosan megsebesítette. A merénlyöt letartóztatták és átadták az ügyészségnek.”

— Ez magában nem mond valami sokat — szólt a fiatal ember. — De ha megengedi, elmondom, amit a történetről tudok. Bizonyos, hogy őnt érdekelné fogja.

És a rendőrbiztos, aki alkalom adtán verseket szokott írni a kapitányság asztalán, mosolyogva folytatta:

— Érdekelni fogja őnt, mert a tárgy elég különös.

Ma reggel egyedül ültem hivatalomban, mikor jelentették, hogy egy bizonyos utcában megölték egy asszonyt. Két emberem ruganyos léptekkel odasietett s könnyű volt nekik letartóztatni a tettest, aki semmiféle ellenállást sem tanúsított.

Az asszony különben nem halt meg s mint a kórházi orvostól hallottam, meg fog gyógyulni.

A rendőrkapitány nem volt a hivatalban s így én hallgattam ki a merénlyöt férjet. Mondhatom önnek, hogy éppen nem hasonlított

valami gonosztevőhöz s inkább az alkohol mértékelen élvezete látszott meg rajta. Ime, amit vallott. Én egyfolytában s kissé rendbeszedve fogom elmondani, nem oly zavartan, mint ő.

Jeanne Violet, a felesége, leánykorában egyszer valami királynő volt. Talán a virágok királynője hushagyó kedden. Szép, husz éves leány volt, kék szemekkel, mint az örökzöld virága és aranyzóke hajjal.

Keresztül-kasul hajtatott farsangi fogatán a városban, udvarhölgyeitől körülvéve, biborvörös bársonyban, fején koronával; ivott az Elyséeban egy pohár pezsgőt, hebegett és pirult a községtanácsosok előtt, akik mosolyogva részletezték szépségét s az ünneptől számítva harmadnapra — mert mánap estig aludt — újra elfoglalta helyét a vásárcsarnokban. Királynői rangja elveszett ugyan, de az egynapos királyság előnyével járt üzletére, mert mindenki nála akart vásárolni.

A leány tisztessége volt és okos, Alexandra Barant pedig, noha halálig tartó szerelmet esküdtek egymásnak, csak akkor kapta meg az első csókot, mikor katonai szolgálataira bevonult. Megállapodtak abban, hogy a fiu szabaddulása után feleségül veszi Jeannét.

Alexandra Barant szorgalmas munkás volt, soha egy munkanapot nem mulasztott s megtakarított pénzéből már kis tőkét gyűjtött. Társai, akik olvasták Alexandré Dumast, maguk között csak Buckingham-nek hív-

UJDONSÁGOK

érkeztek, női és leány konfekciókban: raglan, gallér, kimonó, zsakett. — Férfi és fiu konfekciókban: felöltő, raglan, kosztüm, nadrág, divat-mellény stb. legnagyobb választékban 25% árengedménnyel.

Telefon 141.

KOVÁCS GEDEON

Telefon 141.

275-341

angol szabó-műhely.

Polgártársak! Most következnek a nagy virradás emléknapi. Hatvan esztendeje, hogy ránsugárzott a szabadság ragyogó napjának első sugarai. 1848. március 15-ikén hasadt reánk ez a gyönyörű hajnal, amelyből megszülettek a szabadság hajnalának fiai, azok a felistenek, akik a nagy harcban bőkezűen ontották vértüket a magyar földre, hogy annak nyomán kiviruljanak a magyar szabadság szépséges rózsái. 1848. március 15! Hatvan esztendő évfordulója virrad ránk most ennek a nagy napnak s e nevezetes évfordulón ünnepezzük egy szívvel lélekkel március 15-ikét mind valamennyien, kik e hazában élünk, hiszen a gyönyörű nap sugarából fakadt új élet mindnyájunknak egyforma osztályrésze. Emlékezzünk és ünnepezzük!

A nagybecskereki kaszinó-társulat folyó évi március hó 15-én délelőtt 11 órakor saját helyiségében ünnepet ül, melynek sorrendje a következő:

1. Himnusz. Zenekarral kísérvé előadja a polgári és felső kereskedelmi iskola ifjúsági énekkara.
2. Elnöki megnyitó beszéd. Elmondja Franz J. L. ur, a kaszinó-társulat elnöke.
3. Óda. Irtá Lampherth G., szavalja Michalics Iona k. a.
4. Ünnepi beszéd. Elmondja dr. Vinczehidly Ernő megyei főjegyző ur.
5. Szózat. Zenekarral kísérvé, előadja a polg. és felső kereskedelmi iskola ifjúsági énekkara. Az ünnepély befejezéséül a közönség a Kis Ernő szobrához vonul. Itt: 6. Talpra magyar. Irtá Petőfi Sándor, szavalja Wodraschka Béla közig. tanfolyamhallgató.
7. Himnusz. Éneklé a jegyzői tanfolyam dalköre.
8. A szobor megkoszorúzása. Az ünnepre szeretettel hívja meg a közönséget a nagybecskereki kaszinó társulat.

— **Izr. istentisztelet.** A nagybecskereki izr. templomban a péntek esti istentisztelet fél 6 órakor kezdődik.

— **A városi állandó választmány ülése.** A városi állandó választmány ma délután 3 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, a melyen a hétfői közgyűlés tárgyait készítette elő.

— **A földmívelési miniszter a nagybecskereki vadászegyletnek.** A Nagybecskereki vadász- és vadvédő-egylet szép elismerésben részesült a földmívelésügyi miniszter részéről. A miniszter ugyanis méltányolva a hasznos vadtenyésztés előmozdítására és okoszerű fejlesztésére irányuló törekvéseit, a Strusz Szerafin vezetése alatt álló vadász társulatnak 800 koronát adományozott nyulak beszerzésére. A körülbelül 1000 darabból álló nyulazállomány a napokban már meg is érkezik Fehér- és Somogy megyékből és az által a társaság célja, a vér feifrisítés a legnagyobb mértékben biztosítva lesz.

— **A kultúregyesület társadalmatudományi előadása.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület tegnap este rendezte második társadalmatudományi előadását. Az előadó ez alkalommal dr. Farkas Geiza volt, aki a jövő társadalom neveléséről tartott érdekes mélyreható

ak, ami náluk annyit jelentett, mint a királynő kedvese.

Történt, hogy Barant katonai szolgálata alatt az orosz cár feleségével meglátogatta Páris. A szokásos pompával fogadták s a programmba bevették a vásáre-arnok meglátogatását is. A községtanács elhatározta, hogy az ezévi virágkirálynő csokrot nyújtson át az uralkodónak.

A kitűzött napon Jeanne Violet legszebb ruhájában, körülvéve díszbe öltözött méltóságoktól, a prefektus és a közlélmzésési szindikátus elnöke közt ott állt a bejáratnál. Az uralkodó hintája vérteseitől körülvéve odarobogott, a cár kiszállt, míg a cárnő a kocsiában maradt. Jeanne Violet pirulva átnyújtotta a remek csokrot.

A cár néhány közönszót rebegett, odahajolt a leányhoz és megcsókolta bal arcát. A császárnő a kocsiában mosolygott. Egy hadsereg gyémántos broszot nyújtott át a leánynak a császári koronával.

Alexandre Barant csak későn tudta meg ezt, mert újságot nem olvasott s mikor a katonaságtól visszatért, megváltozottnak találta Jeannt.

Mindazonáltal férj és feleség lettek, mert a házasság elhatározott dolog volt a két családban. Jeanne egy piros bársonypárnára helyezte menyasszonyi koszoruját s melléje tűzte a császári broszot.

Egy este Alexandre, mikor hazatért a műhelyből, két nagy szinnyomatós képet látott a

szabad előadást, vonzó modorban fejtegetvén az aktuális szociális kérdéseket. A jövő társadalom neveléséről mondott fejtegetéseinek gerince az volt, hogy a társadalomban a korrektségre kell törekedni s akkor jöi neveljük a jövő társadalmát. Igyekeznünk kell arra törekednünk, hogy mindenkit magasabb színvonalra emeljünk s mindazt, ami a fejlődésnek gátat vet, el kell távolítanunk, viszont mindazt, ami az emberiség javára szolgál, elő kell mozdítanunk. Előadását a gyermeknevelésre vonatkozó fejtegetésekkel fejezte be, hangsúlyozván, hogy a gyermek lévén a jövő társadalmának valódi anyaga, azoknak a megfelelő helyes nevelésére kell főszólt fektetni, úgy hogy gyermekeink a jövőben magasabb, humánusabb társadalom megalkotására képesek legyenek. Az előadásra a Lloyd-társulat dísztermében szép számban közönség gyűlt össze, a mely zajos ovációban részesítette a jeles előadót.

— **z Omke közgyűlése.** Az „Országos magyar kereskedelmi egyesülés” közgyűlése folyó hó 22-én, vasárnap délelőtt fél 10 órakor lesz Budapesten a budapesti áru- és értéktőzsde palotájában. Hogy tagjainak a közgyűlésen való részvételét megkönnyítse, az egyesülés elnöksége az idén is kieszközölte a szokásos utazási kedvezményeket a magyar kir. államvasutak és az üzlethezjárókban lévő helyi érdekű vasutak vonalain. A folyó hó 17-től bezárólag folyó hó 25-ig érvényes kedvezményes jegyekre jogosító igazolványokat 20 fillér kiállítási díj megtérítése mellett az egyesülés erre igényt tartó tagjainak a nagybecskereki kerület titkára, Hollaender Ede a (Torontálmegyei lakarek- és hitelbank pénztárnoka) adja ki.

— **Halálozás.** Mint öszinte részvétellel értesülünk, ma délelőtt rövid szenvedés után meghalt özv. Neugroschl Mátyásné szül. Eisner Jozefin 76 éves korában. A köziszteletben állott matróna magas életkora dacára, mindvégig a legkitünőbb egészségnek örvendett s csak rövid idővel ezelőtt betegedett meg. Gyermekei önfeláldozó ápolása dacára sem volt azonban az életnek megmenekülő s ma délelőtt a halál megváltotta szenvedéseitől. Az elhunytban Oldal Antalné, a Nagybecskereki Tektarékpénztár vezérigazgatójának neje édesanyját siratja. Két fián kívül kiterjedt rokonság gyászolja a megboldogultat, egyikét azon ritka asszonyoknak, kik egész életboldogságukat a családi körben lelik fel.

A gyászeseiről a család a következő jelentést adta ki:

Alulírottak úgy a maguk, mint a nagyszámu rokonság nevében mély fájdalommal jelentik, hogy hön szeretett anyjuk, illetve anyóuk, nagyanyjuk, szepanyjuk és testvértük özv. Neugroschl Mátyásné szül. Eisner Jozefin folyó hó 12-én

halon, melyek egyike a cárt ábrázolta teljes díszben, a másikat pedig a cárnét.

A munkás élcelődni kezdett a képek felett s nem a legnagyobb tisztelettel nyilatkozott a cárról. Egyszerű ember volt s estéinkint megmegismételte éicseit, anélkül, hogy ezzel megbántani akarta volna Jeannt.

Ennek azoiban minden magányos órájában eszébe jutott az a szép nap, mikor a császári bajusz arcát érte. Boldogtalannak érezte magát egyszerű és az ily emlékek iránt csöppet sem fogékony férje mellett és sokat árt Háziatendőt elhanyagolta, az ágy estéinkint veietlen volt, a leves pedig sokszor rozsz. A munkásember előtt pedig a leves nagy dolog s ha munka után nem ülhet mindjárt hozzá vagy az élvezhetetlen — hát akkor baj van.

Hozzájárult ehhez, hogy Jeanne csak orosz dolgokkal törődött, mint a diplomaták. Jól tudia a császári pár gyermekeinek s az összes nagyhercegeknek nevét és nagy figyelemmel kísérte az oroszországi forradalmi mozgalmakat.

Az évek tüntek és Alexandre Barant lassan hozzászokott a szeszcs italhoz. Egy este azután elcsattant Barantéknál az első pofon, még pedig Jeanne Barant arcán, azon az arcon, melyet a császári csók ért. Ma azután odaféjődtek a dolgok, ahova féjődniök kellett. A császári csók nem hozott szerencsét.

— Ime, a történet! — fejezte be a fiatal ember. — Fogadni mernék, hogy ön meg fogja írni! Leo Larnier.

délelőtt 1/10 órakor áldásos életének 76-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A drága halott hült tetemeit folyó hó 13-én délután 3 órakor kísérvük a gyászszázból (Mátyás király-u. 2) örök nyugalomra. Nagybecskerek. 1908. március 12-én. Áldott legyen felejthetetlen emléke! Oldal Antalné szül. Neugroschl Helén, Neugroschl Ignác, Neugroschl Lajos, mint gyermekei. Özv. Eisler Ignácné szül. Eisner Cecilia, mint nővére. Neugroschl Ignácné szül. Hacker Sarolta, Neugroschl Lajosné szül. Haisler Rózsika, mint menyei. Oldal Antal, mint veje. Kövesi Antalné szül. Schwarz Margit, Neugroschl Antónia, Neugroschl Andor, mint unokái, Kövesi Palika, mint szepunokája. Csendes részvétet és koszoruk mellözését kérjük.

— **Dessewffy püspök hagyatéka.** Temesvárról írják: Néhai Dessewffy Sandor püspök hagyatékának azon részét, amelyet a végrendeletben nevezett örökösök örökrészei nem meritettek ki, felerészben Temesvár városának, felerészben a csanádi egyházmegye pénztárának hagyományozta. Ez az összeg 500.000 koronára rug; ebből a városra tehát 250.000 korona esik, ami a volt püspök kifejezett kívánságához képest az új temesvári kórház építési alapja javára fordítatik.

— **Ev. ref. egyházi választások.** A békésbányai református egyházmegye, melyhez Torontál is tartozik, a Baksa Lajos dr. lemondása folytán megüresedett világi főjegyzői állásra egyhangulag Zsirus Lajos dr. nagyikindai ügyvédet, a választás folytán megüresedett aljegyzői állásra pedig Széll Gyula dr. szegedi ügyvédet választotta meg. Itt említtük még, hogy az egyidejűleg megtartott egyházkerületi tanácsbírói választás eredménytelen maradt, illetve általános többséget senki sem kapván, Széll Kálmán szalontai esperes és Márk Ferenc okányi lelkész között új választás lesz.

— **A torontáli tüdővészellenes egyesület közgyűlése.** A Torontálmegyei tüdővészellenes egyesület folyó évi március hó 20-án délután 4 órakor, a vármegyeház nagytermében tartja közgyűlést, melyre az egyleti tagok és érdeklődőket tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés és előterjesztés. 2. Pénztárnok elszámolása.

— **A délmagyarországi tejszövetkezetek szövetsége** március hó 11-én délután 4 órakor igazgatósági ülést tartott Temesvárott a vármegyeházán Szily Tamás orsz. tejjgazdasági felügyelő elnöksége alatt. Az ülésen Torontálmegyéből megjelentek Marton Andor tejszövetkezeti igazgató, Kéner Henrik, Stoffel János, Zappe Ferenc és Bauer Mihály ig. tagok. Az ülés tárgyát a „Hungaria” vaj kiviteléi társ. tulajdonát képező temesvári vajközpont megváltása képezte. A megváltás lebonyolítása céljából a Hungariával folytatandó tárgyalásokkal Szily Tamás orsz. tejjgazdasági felügyelő, Blaskovics Ferenc, Zathureczky Károly, Lyuncsek Lajos és Marton Andor bizattak meg.

— **Vászaék hangversenyei.** Régiój ismerősünk Vászsa, három cigánybandájával, akinek Nagybecskerek közönsége már annyi kellemesen eltöltött órákat köszönhet, mátol fogva minden nap a Rózsa-szállodában hangversenyt tart.

— **A kutyadó.** A város belterületéhez tartozó, de voltaképpen a város végsőrára eső lakók arra kérték a polgármestert, hogy tegyen lépéseket aziránt, hogy kutyáikért ök és a külterületre megállapított 50 filleres kutyadót fizessék. A polgármester a hétfői közgyűlésen ezért előterjesztést fog tenni a képviselőtestületnek, hogy tekintettel a végsorokon lakók fokozottabb vagyonbiztonsági szükségére, kérje meg a törvényhatóságot, hogy a végsorokon lakók kutyáik után csak a külterületre szabott adó fizetésére legyenek kötelesek.

— **A Liniment.** Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, c uznál stb.-nél a Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitünő háziszser jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és tüvegekben: á 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerertában kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Müncheni „Salvator-sör”

Ezenkívül a „Szent István-sör” is állandóan csapon van.

kapható egész március hónapban át.

Minden nap friss csapolás.

MARCOIN JENŐ kaszinó vendéglős.

Törvényezék.

Megrágalmazott főmérnök.

A kir. törvényszék mai főtárgyalásán tárgyalta Faur Kornél főmérnök, az államépítészeti hivatal főnökének, Gál Adolf budapesti vállalkozó és Fehér Aladár hirlapíró elleni rágalmozási pörét. A pör előzményei 1905-re nyulnak vissza, amikor Gál Adolf a kerekelemügyi miniszterhez és a vármegye alispánjához intézett beadványokban és Fehér Aladár a „Nagybecskereki Hirlap”-ban közzétett cikksorozatban Faur Kornél főmérnök ellen súlyos vádakot emelt, aminek következtében a becsületében megítélés alá került a fegyelmi eljárás megindítását kérte maga ellen, melynek eredménye az emelt vádak alaptalanságát bebizonyította. Ebből kifolyólag a kir. ügyész az ügyet hivatalból vád tárgyává tette, melynek főtárgyalása ma folyt le.

A tárgyalásban Szilágyi Lajos törvényszéki bíró elnökölt; szavazóbírák Junga Aladár és Putics Oktáv törvényszéki bírák voltak. A vádat dr. Konyovics György kir. ügyész, a védelmet pedig Gál Adolf részéről dr. Bajor Armin budapesti ügyvéd és Fehér Aladár hirlapíró részéről dr. Annau Ernő képviselte. Jegyző Gojács Miklós.

Mint első ügy a Gál Adolf elleni rágalmozási pör lett tárgyalva. A vádirat tartalma szerint Gál egy 1905 február havában az alispánhoz intézett beadványában oly állításokkal rágalmozta Faur főmérnököt, melyek a fegyelmi eljárás megindítását tették szükségessé és alkalmasak lettek volna a főmérnököt közmegejtés tárgyává tenni. A főmérnök becsületében gázoló vadlót ugyanis azt a rágalmat szórta Faur ellen, hogy őt a torontáli versenypályázatokból csak azért akarja kiszorítani, hogy a lukareci közbányában levő „bácsijá”-nak nagyobb anyagi jövedelmet biztosítson.

A vádirat felolvasása után Gál kijelenti, hogy magát nem őrzi bűnösnek és elsorolja azon eseteket, melyek során — az ő állítása szerint — Faur főmérnök eljárása folytán kárt szenvedett. Faur főmérnök erre röviden és határozottan nyilatkozik, hogy a Gál által szállított kavicsanyag rossz és mállott volt, és hogy nemcsak a nagybecskereki államépítészeti hivatalnak egyedül gyűlt meg a baja e vállalkozóval, hanem hogy az egész országban általános ellene a panasza, és hogy még majdnem minden vállalatnál a per szélére állottak. Határozottan kijelenti, hogy őt a lukareci bányák vállalatához semmiféle, se rokoni, se másféle kötelek nem fűzik.

Dr. Konyovics György ügyész határozottan vádbeszéde és dr. Bajor Armin terjedelmes, egy teljes órán át tartó védőbeszéde után a törvényszék visszavonult és hosszabb tanácskozás után délelőtt kihirdette az ítéletet, mely szerint Gál Adolfot a büntetőtörvénykönyv 262 szakaszában körülírt nyilvános rágalmozás vétségében bűnösnek találta és ezért 20 napi fogházra átváltoztatható 400 korona fő- és 5 napi fogházra átváltoztatható 100 korona mellékbüntetésre ítélte el. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a védő felebbezett.

Délután tárgyalták a másik ügyet. Mint ismeretes, a „Nagybecskereki Hirlap” 1904-ben egy cikksorozatot közölt, melyben Faur főmérnököt a legkíméletlenebb módon támadta. A cikkekért Fehér Aladár hirlapíró vállalta a felelősséget. A mai tárgyaláson Fehér Aladár kijelentette, hogy a cikkek téves információ alapján írták és szó szerint a következő nyilatkozatot teszi:

A „Nagybecskereki Hirlap” 1904 évi 156, 158. és 160. számában „Torontáli közuti mesék” cím alatt egy Faur Kornél kir. főmérnök ut hivatali ténykedésére vonatkozó sértő cikksorozatot tettem közzé.

Kijelentem, hogy e cikkek téves információk alapján írtam meg s miután meggyőződtem arról, hogy a cikksorozatban felhozott állítások mind valótlanok s az ott előadott vádak minden alapot nélkülöznek, ezért Faur Kornél irtól az ellenem e cikksorozat közzététele folytán rágalmozás vétsége miatt indított büntető ügyben, a nagybecskereki kir. törvényszéknek 1908. évi március 12-én megtartott főtárgyaláson nyilvánosan és ünnepélyesen bocsánatot kérek és kijelentem, hogy a legőszintebben sajnálom, hogy őt indokolatlanul és alaptalanul megítéltem.

Faur Kornél főmérnök elfogadja Fehér Aladár bocsánatkérését, a panaszt visszavonja és a vádlott megbüntetését nem kívánja.

Dr. Konyovics György ügyész védőbeszédjében kifejti, hogy a sértett ugyan a bocsánatkéréssel elégtételt megkapta, de ő neki a megsértett hivatalra is kell tekintettel lenni és

azért a vádat fentartja. Kéri azonban a törvényszéket, hogy tekintettel az enyhítő körülményekre, a vádlott töredelmes beismerésére és bocsánatkérésére, a büntetést lehetőleg enyhére szabja.

Miután még dr. Annau Ernő védő védőbeszédjében szintén a legenyhébb büntetést kéri, a törvényszék visszavonul és rövid tanácskozás után az ítéletet meghozza, mely szerint Fehér Aladárt a b. tk. 259. §-a értelmében, nyomtatvány útján elkövetett rágalmozásban bűnösnek találta és ezért behajtatlanság esetén 1-1 napi fogházzal helyettesítendő 10 korona fő és 5 korona mellékbüntetésre ítéli. Az ítélet jogerős.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, március 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőházban folyik csöndesen tovább a házszabályrevízió vitája. Az érdeklődés minimális s a fől-szólalók jóformán üres padsorok előtt beszélnek. Ma három szónok beszélt a revízió ellen: egy disszidens és két nemzetiségi.

Az ülést Justh Gyula elnök nyitja meg 10 óra után s a kormány részéről Wekerle Sándor, Andrássy Gyula gróf és Günther Antal van jelen.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után mindjárt a revízió vitája került sorra.

Thoroczkay Viktor báró kezdi ma a vitát s hosszan beszél a revízió ellen, a melyet a szólásszabadság elkövetésének mond.

Közben kéri a Házat, hogy a tárgytól eltérhessen, de a Ház nem ad rá engedelmet.

Erre röviden még fejtegeti a revízió sérelmességét, majd határozati javaslatot nyújt be a revíziónak a napirendről való levételé iránt.

Petrovics István nemzetiségi hosszabb beszédben szintén a revízió ellen beszél.

Goldis László félreértett szavai magyarázása címén beszél.

Ezután Urmánczy Nándor következett sorra, aki jelenti, hogy ő ellenindítványt akart benyújtani, de miután biztosítást nyert arra nézve, hogy ellenindítványában foglalt módozatokat beveszik Nagy Emil javaslatába, most eláll a szótól és majd a részletes vitánál szólal föl.

Utána Damján Vazul nemzetiségi beszélt még a revízió ellen.

Ivánka Milán összeférhetlenségi bejelentést tesz Csernoch János csanádi püspök ellen.

Baross János: Éhesek a mandátumra. Az elnök kijelenti, hogy a bejelentést átteszi az összeférhetlenségi bizottsághoz s ezzel az ülés véget ért.

A horvát országgyűlés megnyitása.

Budapest, március 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zágrábból sürgönyzik: A horvát országgyűlést ma délelőt nyitották meg ünnepiesen.

Az ülésen Barsics Erazmus elnök, aki miután üdvözlöi a képviselőket, kijelenti, hogy a képviselőház megnyitásával ő intézkedik a Ház épületében. A karzatokra idegen tényezők jegyeket adott ki. Ezt ő nem ismeri el s azért elrendeli a karzatok kiürítését s új jegyeket ad ki.

Miután a korelnök a karzatokat kiürítette s az új jegyek alapján bebocsátotta a karzati közönséget, újból megnyitja az ülést.

Jelenti, hogy Rauch Pál báró bán

átjön a képviselőházba a megnyitási aktusra.

A bán e közben teljes díszben átjött a báni palotából a képviselőházba s elvonult a tiszteletére föllállított diszszázad előtt.

A bán átvonulása minden rendzavarás nélkül folyt le s a képviselőházban is teljes csöndben fogadták.

A bán fölolvastatta a királyi kéziratot, amely utal a képviselőház feloszlásának okaira s vázolja az új képviselőház teendőit, amely szerint a Háznak az a feladata, hogy új delegátusokat válasszon a magyar országgyűlésbe s a Magyarországgal megzavart békét helyreállítsa.

A bán ezután kéri a képviselőket, hogy menjenek át a templomba az ünnepi Te Deumra.

Az elnök erre az időre fölfüggeszti az ülést s a képviselők átvonulnak a misére.

A továbbiakról lapunk zártáig nem jött hír.

Az ideai királygyakorlatok.

Budapest, március 12. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Bécsből sürgönyzik, a hadvezetőség már véglegesen megállapította az ideai királygyakorlatok helyét. E szerint a gyakorlatok Veszprém megyében lesznek s a király három-négy napot tölt a gyakorlatokon, amely idő alatt a veszprémi püspöki palotában fog lakni.

A pöttartalékosok fegyvergyakorlata.

Budapest, március 12. (A „Torontál” eredeti táv.) A m. kir. honvédelmi miniszter rendeletet adott ki a budapesti, valamint az összes vidéki honvédparancsnokságokhoz, hogy az e hó 16-ikára behívott pöttartalékosok fegyvergyakorlata a kiütéses tifuszjárvány miatt a további intézkedésig elmaradjon.

A romániai parasztlázadás.

Budapest, március 12. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Bukarestből sürgönyzik, Romániában napról napra nagyobb mérvűket ölt a parasztlázadás. A durohoi és botosani kerületekben a parasztláz már szét is osztják a földeket maguk közt s a földbirtokok sietve menekülnek. A parasztláz kijelentették, hogy nyolc napig várnak s ha követelésüket addig nem teljesítik, megkezdik a földek elszántását.

Budapest, március 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bukarestből sürgönyzik: Ragonastében a parasztláz megítélte a községhezát. Támadásuk azonban nem járt sikerrel, mert a katonaság szétverte őket.

Hirbi községben a parasztláz harcba szálltak a katonasággal. A katonaság sortűzet adott, a minek következtében két ember meghalt s igen sokan súlyosan megsebesültek.

Sirok községben a parasztláz agyonverték a bírót, mert az nyugalomra intette őket.

Határidő-üzet.

Budapest, március 12. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	24 30 — —
Buza (októberre 1908.)	19 90 — —
Rozs (áprilisra 1908.)	21 60 — —
Rozs (októberre 1908.)	17 58 — —
Zab (áprilisra 1908.)	15 82 — —
Tengeri (májusra 1908.)	13 54 — —

ELSŐ NAGYBECSKEREKI SZAPPANGYÁR

Alapítva 1880.

Gyárt mindennemű mosó-, házi- és pipere-szappanokat, faggyu-, templom- és viaszgyertyákat, legolcsóbb napi árak mellett. Mintázott ajánlatok ingyen.

Telefon 170.

447/1908. sz. Czrepaja község előljáróságától.

Hirdetmény.

Alólirott községi előljáróság ezennel közhírré teszi, hogy az antalfalvai járási mezőgazdasági bizottságnak 371/1908. sz. véghatározatával egy

kiselejtezett 8 éves bika

f. évi március hó 19-én d. e. 9 órakor a községháza előtt nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Czrepaja, 1908. évi március hó 10.

271-2.2

Község előljárósága.

2764/1908. szám.

272-3.1

Hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvszék közhírré teszi, hogy a Temes-Bégavölgyi Vízszabályozási Társulatnak Módos község érdekeljei elleni

kisajátítási ügyében

a kártalanítási eljárás 2764/1908. p. sz. a. folyamatba tételén, tárgyalásra határnapul 1908. évi márc. hó 28-ik napjának d. e. 9 órája Módos községházához kitűzetett, amikor a kisajátító társulat és a kisajátítási összeírásban megnevezett tulajdonosok, nemkülönben a többi telekkönyvi érdekeltek egyenként külön s a távollévők és ismeretlen tartózkodásuk részére ezenel kinevezett ügygondnok dr. Haller Károly módosi lakos ügyvéd megidézettnek azzal, hogy az érdekeltek elmaradása a kártalanítás tekintetében hozandó határozatot nem gátolja s hogy az egyéni külön értesítésnek elmaradása, vagy a tárgyaláson meg nem jelenés miatt igazolásnak helye nincsen.

Megjegyeztetik, hogy a kártalanítási eljárás tárgyát a módosi 91. sz. t.évben felvett 3935. hrsz. és 1542., 1543. kat. sz. ingatlanokból kisajátítás alá eső területek képezik.

Nagybecskereken, a kir. törvsz. mint polgári bíróságnak 1908. évi március hó 6-ik napján tartott üléséből.

Folkusházy,
kir. törvszéki jegyző.

Dr. Kovács,
kir. trvsz. elnök-helyettes.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú teljes térfüggőhöz (kábát, naúrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 korona 1 szelvény 10 korona 1 szelvény 12 korona 1 szelvény 15 korona 1 szelvény 17 korona 1 szelvény 18 korona 1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonnához 20 - K-ért, szintúgy felülszövetet, turisztólódot, selyemkangarint stb. stb. gyári áron küld a mint meg-bízható és szolid cég mindenütt ismert posztó-gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a macónéző élvez, ha szövetvásárlásai közvettlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári áron rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legelőször árak. Ürítási választék. Minták, figyelmes megtekintés, még a legkisebb rendelésnek is postáson friss árutban.

LENHARDT ANTAL

első torontáli hangszerkészítő és húrfonó raktára
NAGYBECSKEREK,

Hunyadi-(fő)-utca. ————— Korona szállóval szemben.

T. c.

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy az „első torontáli hangszer-üzletem és műhelyem“ f. évi március hó 3 án Nagyikindáról Nagybecskerekre, Hunyadi-(fő)-utca, a „Korona“-szállóval szemben helyeztem át.

Üzletem és műhelyemet lényegesen nagyítottam, hol mindennemű és minőségű hegedűk, bőgők, tamburák, trombiták, dobok, klarinétok, fuvolák, citerák, gitárok, gramofonok, nagy zene-automáták, harmonikák, ocarinák, köttartatók, iskolák, tokok, ugymint a legfinomabb bel- és külföldi bél-, selyem- és acélhúrok és az összes hangszereknek minden kellékei és alkatrészei folyton nagy választékban vannak.

Javítások mindennemű hangszereken szakszerűen és jutányosan eszközöltetnek.

Támaszkodva a 20 év alatt tapasztalt szaktudományaimra, melyeket Stowasser J. csász. és kir. udvari hangszergyárban Budapesten, továbbá Szegeden, Bécsben és több városban Németországban, ugymint a 7 évi nagyikindai önállóságom alatt szerzetem, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönségnek e szakmában minden tekintetben megfelelni fogok.

Abban a reményben, hogy Nagybecskerek és környéke n. é. közönsége is az egész délmagyarországi vevőközönségemhez csatlakozni fog, kérem szives bizalmát

(276-5.1)

Lenhardt Antal, hangszerkészítő.

Egy jobb házból való fiu nyomdász-
tanulóul azonnal felvétetik.

Kämpfner Dániel

mechanikus NAGYBECSKEREK,

József-Főherceg-utca 5., a nagyhidnál.

■ ■ ■
Elvállalok házicsengetyűk
és házitelefónok berende-
zését. :: ::

Kerékpárok, írógépek,
varrógépek, gramofonok,
kötőgépek javítását ::

és mindennemű a szakmába vágó
munkákat szavatolás mellett pon-
tosan elvégzek. ::

Házicsengetyűk fentartását évi általány ellenében
eszközölöm. :: ::

225-26.4

Meghívó.

A „Nagybecskerek Vidéki Gözeke Szövetkezet“ f. évi márc. hó 28-án d. e. 10 órakor a Torontálvármegyei Központi Hitel-
szövetkezet hivatatos helyiségében

III. rendes közgyűlését

tartja, melyre a tagok az alapszabályok 9. §-a értelmében ezennel meghivatnak.

Napirend:

1. Két hitelesítő választása.
2. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
3. Zárószámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
4. Mérleg megállapítása.
5. A mutatózó veszteség fedezésére vonatkozó rendelkezés.
6. Egy igazgatósági tag választása.
7. Netáni indítványok.

1907. évi december hó 31-én a tagok száma 10, üzletrészeink száma 1015; az év folyamán kilépett 1 tag 30 üzletrészeszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében mindenki által megtekinthető.

Nagybecskerek, 1908. évi március 12.

277-1.1

Az igazgatóság.

Gőzkazán

59⁶⁴ m² fűtőfelülettel, Belleville-rendszerű, vizesöves, továbbá egy
Tangye-féle 30 eff. HP. magasnyomású

gőzgép

olcsón eladó. ——— A kazán és gőzgép jelenleg üzemben van.

ÖZV. GUTTMANN JAKABNÉ ÉS FIAI,
NAGYBECSKEREK.

(269-3.2)

Szöllőkaró.

Mindennemű épületfa, lécs és deszka. Szerszám-,
bognár-, mű- és tűzifa. Szén és kovácsaszén.

(256-12.3)

Kapható:

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek,

Korona-utca, Gizellapart és Aradáci-utcai raktáraiban.

Ma és minden nap

VÁSZÓ cigánybandája

— nagy —

hangversenyt

tart a RÓZSA-szálloda

≡ kávéházában. ≡

274-x.2